

kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA LAEIKSI ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Terveet ja hyvinvoivat eläimet tuottavat hyvin ja viljelijät pyrkivät tekemään työnsä mahdollisimman hyvin jo nyt. Eläinten hyvinvoinnin perustekijä on hyvinvoiva hoitaja.

Laissa tulee olla kaikille samalaiset vaatimukset ammattimaisesti ja muuten eläimiä pitävillä pito-olosuhteiden ja ammattitaidon osalta. Lain ei tule johtaa viljelijöiden tulonmentyksiin, eikä nopeuttaa tuotannosta luopumista. Lain tuomat vaateet ja velvoitteet eivät saa lisätä kustannuksia eikä heikentää kannattavuutta.

Esimerkkinä hyvinvointikorvauksen menettäminen:

Vuonna 2016 hyvinvointikorvausta, jonka ehtona on kivunlievitys nupoutuksessa (vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen), sai 2884 tilaa. Voidaan arvioida, että vuonna 2016 kivunlievitykseen on käytetty hyvinvointikorvausta noin 7 miljoonan euron arvosta.

Vuonna 2017 hyvinvointikorvauksen kautta porsaiden kastraation yhteydessä annettavaan kivunlievitykseen on sitoutunut 323 tilaa ja hyvinvointikorvausta maksettiin noin 1 488 500 euroa. Mikäli kivunlievityksestä tulee lainmuutoksen myötä pakollinen toimenpide, ei siitä makseta eläinten hyvinvointikorvausta.

Naudan pitoa parsinavetoissa ja parsinavetoiden peruskorjausta ei tule kieltää miltään eläinryhmältä, koska navetat tulevat ajan myötä poistumaan. Parsinavettakielto aiheuttaa ennen aikaista tuotannosta luopumista.

Yleisenä huomiona tähän lakiluonnokseen ja lakivalmisteluun, että valmistelussa tulee olla paremmin edustettuina tahot, joita ko. laki tulee erityisesti koskettamaan.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa on ollut havaittavissa, että eniten esille ovat nousseet ja päässeet tahot, jotka ajavat eläinten oikeuksien lisäämistä, mutta samalla myös voimakkaasti kyseenalaistavat koko kotieläintuotannon oikeutuksen ja olemassaolon. Nämä tekijät huomioiden luvussa tulisi olla esitettynä laajempi ja tasapuolisempi näkemys erityisesti tuotantoeläinten asemasta yhteiskunnassa. Kyse on ruoan tuotannosta, joka voidaan kyseenalaistaa ideologisten näkemysten perusteella, mutta jota tulee käsitellä lain valmistelussa tätä laajemmin.

Tästä johdetaan myös lakiluonnokseen esitettävä eläinten kunnioittaminen ja sen taustalla, että eläimellä on itseisarvo. Toisaalta myöhemmin lain perusteluissa todetaan, että yhteiskunnassa vallitseva käsitys siitä, miten eläimen hyvällä kohtelulla tarkoitetaan voi vaihdella.

Lain perustelujen merkitys korostuu edelleen siten, että laaja tulkinnanvaraisuus lisää yksittäisten viranhaltijoiden tulkintojen kirjoa, mikä voi johtaa mm. valvonnoissa ongelmatilanteisiin. Jo nykyisen eläinsuojelulain osalta on nähty, että mm. valvontaeläinlääkärien tulkinnat vaihtelevat merkittävästi.

Lakiluonnoksessa esitetään, että valvontaviranomainen voisi valvontaa ja tarkastusta tehdessään käyttää apunaan muitakin kuin virkamiehen tai viranhaltijan asemassa olevia henkilöitä. Lakiin tulee lisätä tarkemmin avustajan osaamisesta ja ammattitaidosta sekä miten vastuukysymykset ratkaistaan riita-, salassapito- tai muissa tilanteissa.

Valvontaviranomaiselle säädetään oikeus käyttää avustajaa ja asiantuntijaa. MTK-Mikkelin näkemyksen mukaan tulisi vastaavalla tavalla lakiin kirjata valvonnan tai tarkastuksen kohteena olevan tahon oikeudesta käyttää avustajaa. Tämä parantaisi valvonnan kohteena olevan tahon oikeusturvaa ja mahdollisuutta oikeudenmukaiseen kohteluun.

MTK-Mikkelin seudun yhdistykset pitävät hyvänä, että lain perusteluissa korostetaan eläinsuojeluviranomaisen velvollisuutta neuvontaan. Neuvonnallisuudella pystytään korjaamaan mahdollisia puutteita nopeasti ja ilman, että yrittäjillä on pelko mahdollisista sanktioista. Neuvonnan tasosta ja tasalaatuisuudesta tulee huolehtia, jotta koko maassa on yhteneväiset käytännöt. Kaikista valvonta- ja seurantakäynneistä tulee ilmoittaa ennakkoon tilalle.

Luonnoksen perusteluissa on syytä tarkentaa lomittajan asemaa eläinten hoitajana. Lomittajalle on mitoitettu tilakohtaisesti työaika, eikä lomittaja ole siten kokoaikaisesti vastuussa tilan toiminnasta ja eläimistä.

Eläinten hoidon rutiinitoimenpiteitä on esimerkiksi lämmön mittaaminen peräsuolesta, synnytyksessä avustaminen sekä keinosiementäminen, joita karjanhoitajat itse tekevät. Rutiinitoimenpiteitä ei tule lailla tai asetuksella kiristää, esim. tällä hetkellä jo 25% lehmistä tiineytetään keinosiementämällä tilojen oman toimiluvanhaltijan toimesta.

Eläimille tulee luoda mahdollisuus riittävään vedensaantiin, esim. nautojen lajinnukaiseen käyttäytymiseen kuuluu juoda muutamia kertoja vuorokaudessa, ei jatkuvasti.

Eläinten pitopaikan olosuhteiden osalta todetaan, että jatkuvaa melua voivat aiheuttaa esimerkiksi ilmastointi- ja lämmityslaitteet sekä muu melu esimerkiksi eläinten ruokintatilanteissa tai pitopaikan puhdistuksen yhteydessä. Edelleen todetaan, että käytännössä säännöksessä tarkoitettuja koneellisia ilmanvaihtojärjestelmiä on käytössä sika- ja siipikarjatiljoilla. MTK-Mikkeli edellyttää, että tekstiä tarkennetaan seuraavista syistä: koneellisia järjestelmiä on käytössä myös muilla kuin sika- ja siipikarjatiljoilla kuten lypsy- ja lihakarjanavetoissa, minkä lisäksi on ristiriitaista, että eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämättömät laitteet tulkitaan lain perustelujen mukaan eläimille haitallisiksi. Teksti on kirjoitettava tältä osin uudelleen.

Eläinrekisterien uudistuksen osalta tulee erityinen huomio kiinnittää rekisterien yhteiskäyttöön. Rekisterien yhteiskäytössä tulee huomioida käyttöoikeudet, vain jokaisen toimielimen tarvitsemaan tietoon. Tietojen luovuttamisen osalta tulee salassapitovelvollisuudet täytyttyä ja viljelijöiden oikeusturva taata.

Vapaaehtoisia laatu yms. järjestelmiä ei nyt eikä tulevaisuudessa tule ottaa lain tai asetusten perustasoksi lisäämään tuotantokustannuksia. Lain ja asetusten vaatimustason ei tule ylittää EU:n lainsäädännön tasoa.

Mikkelissä 28.2.2018

Pekka Häkkinen
puheenjohtaja
MTK-Mikkeli